

Kakel och klinker

Våtrumsväggar och golv

Badrummet har ett tätskikt som säkerställer att fukt inte kan tränga in i väggen eller ner i golvet. Undvik därför att göra hål i en kakelklädd vägg, särskilt vid duschplats och kring badkar. Om ni ändå måste göra hål är det viktigt att ni tätar hålet kring skruven med våtrumssilikon. Material hittar ni hos välsorterade fackhandlare. Anlita en hantverkare/plattläggare om ni känner er minsta tveksam. Punkteras tätskiktet utan erforderlig tätning kan fuktskador uppstå.

Rengöring

Väggar och golv beklädda med kakelplattor eller glaserade klinkerplattor rengörs i första hand med vatten och eventuellt rengöringsmedel (exempelvis diskmedel eller allrengöringsmedel). Vid kraftig nedsmutsning används skursvamp eller skurborste med alkaliskt allrengöringsmedel. Tänk på att fogarna är porösa och lätt smutsas ned. Eventuella mjuka fogar bör torkas rena så att smuts inte fastnar i fogmaterialet.

Kalkavlagringar som bildats av kalkhaltigt vatten avlägsnas enklast med ett svagt, surt rengöringsmedel. Utspädd hushållsättika fungerar utmärkt. Kom ihåg att vattenmätta fogarna före tvättning. Vissa kakelplattor har glasyrer eller speciella dekorer som kan vara känsliga för starkt sura rengöringsmedel, kontrollera därför leverantörens anvisningar. Avsluta rengöringen med rent vatten och mjuk svamp, avsluta alltid med att torka ytorna med torr trasa.

Oglaserade plattor

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta används vatten och återfettande rengöringsmedel eller såplösning. Behandling med såplösning ger på sikt en effekt som liknar den man uppnår genom efterbehandling med klinkerolja. Om plattorna är kraftigt nedsmutsade rengörs de med vatten och alkaliskt allrengöringsmedel eller grovrengöringsmedel. Torka med rent vatten efteråt.

Glaserade plattor, mosaik och ”granitkeramik”

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta används vatten och svagt alkaliskt allrengöringsmedel. Såplösning skall inte användas. Den ger en tunn beläggning på plattornas täta yta där smutsen lätt får fäste. Om plattorna är kraftigt nedsmutsade används vatten och alkaliskt allrengöringsmedel eller grovrengöringsmedel. Torka med rent vatten efteråt.

Under garantitiden gör ni i första hand en felanmälan till Credentias Kundservice om ni misstänker att det uppstått en skada på våtrumsvägg. Efter garantitidens utgång kontaktar ni er styrelse direkt.

Kakelbranschen
informerar

Skötsel av kakel och klinker

bygg
keramik
rådet

Städråd för väggar och golv med ytskikt av keramiska plattor!

I denna folder
redovisas råd och
rekommendationer
om hur ytskikt med
keramiska plattor
på bästa sätt kan
underhållas.

Råd och rekommendationer

Väggar och golv med keramiska plattor är i princip underhållsfria.

Ytskikt av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till nedsmutsningen och avtorkning vid spill.

Här redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas. Informationen är utarbetad av Byggkeramikrådet och är en generell vägledning. För mer detaljerad vägledning för specifika keramiska plattor och/eller förutsättningar hänvisas till respektive leverantörs information.

Materialfakta

Keramiska beläggningar består av keramiska plattor monterade på underlaget med fästmassa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa. Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, granitkeramik, mosaik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor

Tillverkas av lera som ger relativt poröst gods. Vattenabsorption (ett mått på porositet) är 10–20%. Kakelplattor är alltid glaserade. De är avsedda för väggbeklädnader och används endast inomhus i vårt klimat.

Klinkerplattor

Tillverkas av leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10%, vanligtvis mellan 0 och ca 6%. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som golvbeläggningar och väggbeklädnader.

Mosaik

Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som levereras och monteras i form av ark, normalt 30x30 cm. Arken sammanhålls vanligen av nät på baksidan. Mosaik förekommer även i andra material, t.ex. glas, metall och natursten.

"Granitkeramik"

Klinkerplattor i porslins kvalitet som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får mycket låg

porositet. Vattenabsorptionen är under 0,5%. Plattorna kan vara oglaserade, glaserade eller polerade. De kan tillverkas i stora format.

Cottoplattor, "terracotta"

En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet, ibland upp till 20%. Cottoplattor är oglaserade. De har rustik karaktär och kräver normalt ytbehandling vid montering och användning.

Regelbunden rengöring – dag/veckostädning

Alla typer av keramiska plattor kan rengöras med vatten och ett neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel (pH 7,5 – 9,5), så kallat allrengöringsmedel.

Väggar

Rengörs med våttorkning med fiberduk eller motsvarande och eventuell eftertorkning.

Golv

Daglig rengöring görs normalt med torrmoppning för att samla upp partiklar och damm.

Veckorengöring görs med våtmoppning med vatten och neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel. Alternativt används i offentlig miljö städmaskin, avsedd för daglig städning och rent vatten utan rengöringsmedel. Oglaserade keramiska plattor med viss öppen porositet i ytan,

skönjbart vattenabsorberande, kan alternativt rengöras med våtrengöring med vatten och såplösning. Såplösningen kan till en del tränga in i denna typ av plattor och fungera som skydd mot framtida nedsmutsning.

I Denna metodik får absolut inte i något sammanhang användas på andra, tätare typer av keramiska plattor, såsom glaserade plattor eller alla typer av tätsintrade keramiska plattor (granitkeramik).

Såplösningen lägger sig på dessa typer av plattor som en fet hinna och skapar ökad nedsmutsning och försvårad rengöring. Har detta felaktigt gjorts måste fetthinnan av såpa rengöras med vatten och medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel (pH 9,5 - 12), så kallat grovrengöringsmedel, i en eller flera behandlingar.

Rengöring av specifik nedsmutsning och/eller fläckar

Väggar

I våtutrymmen kan kalkavsättningar på plattor och fogar bildas över tiden i områden med kalkrikt vatten. Kalken kan avlägsnas med våttorkning med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel (pH 2 - 5). Inför sådan rengöring måste alltid fogarna mättas med vatten före behandlingen så att inte surt vatten tränger in i fogarna och löser upp cementen i fogmassan.

Efter behandlingen är det viktigt att ytorna sköljs mycket noggrant med rent vatten.

Golv

Golv med kalkbildningar

I våtutrymmen kan, på samma sätt som väggar, kalkavsättningar bildas och detta behandlas på samma sätt som för väggar. Möjligen med extra uppmärksamhet på vattenmättnaden av fogarna före behandlingen och på rengöringen med rent vatten efter behandlingen, så att inget surt rengöringsmedel påverkar fogarna.

Golv med fogrester från installationstillfället

På golv generellt finns det en risk att dålig rengöring i byggskedet lämnar kvar en slöja av fogmassa/cement, som inte alltid är skönjbar för ögat. Detta visar sig först efter några månaders normal städning och då i form av allt sämre möjlighet att få golvet rent. Smutsen löses, men omfördelas och blir kvar och byggs på i den råa ytan som fogmasseslöjan medför.

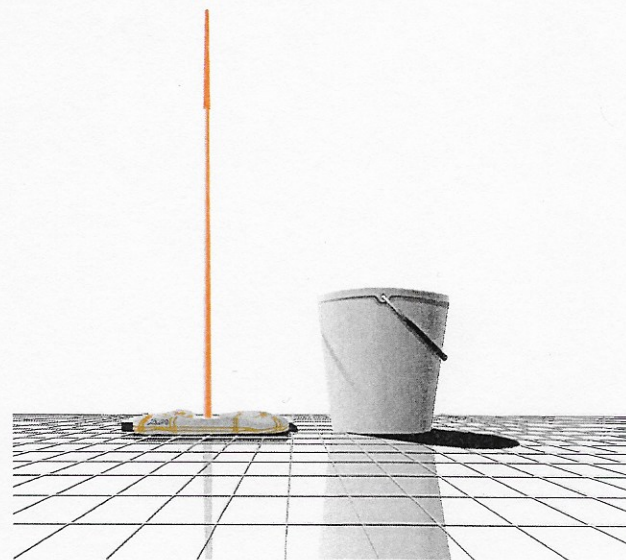
Detta problem måste lösas i två steg. Först måste golvet noggrant rengöras med vatten och grovrengöringsmedel i en eller flera behandlingar, med efterföljande sköljning med rent vatten. Därefter måste golvet rengöras med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel i en eller flera behandlingar och med efterföljande noggrann sköljning med rent vatten. Om istället endast vatten och surt rengöringsmedel används

förmår inte rengöringsmedlet tränga igenom smutsskiktet som bildats och lösa upp cementen i slöjbildningen.

Surt rengöringsmedel kan inte användas på keramiska plattor med metallinnehållande glasyr eller ytbeläggning, eftersom det sura rengöringsmedlet då kan ge frätskador på metallen.

Golv i badanläggningar, storkök, livs- nedelsindustri och liknande

Golv i dessa typer av anläggningar utsätts för mycket nedsmutsning och/eller spill och är under långa perioder våta. Keramiska plattor väljs oftast med halkdämpande egenskaper, vilket medför att ytan har en viss struktur. Ett effektivt och rationellt sätt att rengöra sådana golvytor är renspolning med högtrycksspruta. Normalt används endast rent ca 60 gradigt vatten i högtryckssprutningen.

Fogar

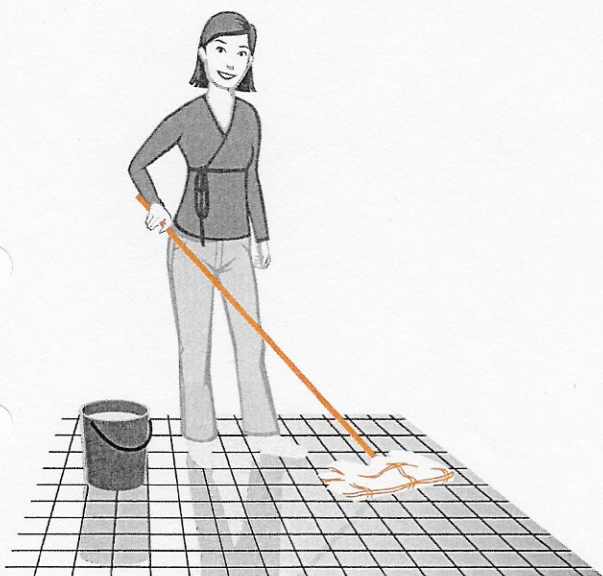
Fogar i våtutrymmen kan över tiden få en beläggning av tvål- och hudrester i dusch/bad område. Beläggningen är grogrund för mögelpåväxt. Mjukfogar av silikonmaterial kan i sig själva utgöra grogrund för mögelpåväxt. Fogar i dessa områden måste därför regelbundet rengöras med svagt eller medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Moderna cementbundna fogmassor har oftast en vattenavvisande karaktär, som påtagligt minskar risken för mögelpåväxt och minskar rengöringsbehovet över tiden.

Rengöring vid särskilda behov

Vid behov kan medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten spridas/dimmas ut över torrt golv 3 – 4 minuter innan högtryckssprutningen genomförs. Vid särskilda behov kan surt rengöringsmedel spridas/dimmas ut över golvet innan högtryckssprutningen genomförs, men golvet måste då vara fuktigt/vått så att inte fogarna skadas vid behandlingen.

Trycket i sprutan bör inte vara högre än 50 bar, för att undvika att fogarna skadas av trycket i vattenstrålen. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas 15 – 20 cm från golvytan.

Rengöring efter installation – byggstädning och i vissa fall efterbehandling

Byggstädning

Korrekt utförd byggstädning är avgörande för att skapa rätt förutsättningar för den regelbundet återkommande städningen. Speciellt på golv kan rester av fogmassa bli kvar på ytan när avtvättning gjorts efter fogningen av plattbeläggningen. Leverantörer av oglaserade, glaserade eller polerade tätsintrade keramiska plattor anser att golv, efter fogning och härdning, alltid ska rengöras med surt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Fogen måste ha härdat 2-4 dygn beroende på fabrikat, innan efterrengöring kan genomföras. För att det sura rengöringsmedlet inte ska sugas in i fogen är det viktigt att fogen mättas ordentligt med rent vatten före behandlingen. Efter rengöringen ska ytan sköljas noga med rent vatten.

Fogning av Cottoplattor

Läggning av cottoplattor på golv fodrar alltid speciella åtgärder inför fogningen för att rester av fogmassan inte skall sugas in i de oftast mycket porösa plattorna. Därför rekommenderas att man följer anvisningarna från tillverkaren av de specifika cottoplattor som används.

Efterbehandlingar

Generellt behöver inte och ska inte keramiska plattor efterbehandlas.

Tätsintrade plattor av alla slag och glaserade plattor får på inga villkor efterbehandlas. Oglaserade klinkerplattor med viss porositet kan behandlas med speciella så kallade sealers. Äldre golv med denna typ av plattor kan även ha behandlats med så kallad klinkerolja.

Cottoplattor behöver oftast ha en ytbehandling, för att inte smutsas för hårt, vilket nog vanligtvis görs i form av en behandling hos tillverkaren. Om inte detta förfarande används ska efterbehandling göras enligt tillverkarens rekommendation för den specifika plattypen.

Golvvårdsvaxer av olika slag avsedda för andra golvmaterial får aldrig användas till keramiska plattor.

Fläckar

Spill och läckage ska alltid torkas upp med en trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier bör man alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengörings-effekten på en liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Nedan några vanligen förekommande föroreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel.

Livsmedelsfläckar, öl/vin, fett eller metallskrap av aluminium (lättmetall) tas bort med alkaliskt rengöringsmedel i vatten, såsom allrengöringsmedel, grovrengöringsmedel eller målarsoda.

Maskinöljefläckar, asfaltfläckar, skrapmärken av gummi eller stearin/paraffin tas bort med organiskt lösningsmedel såsom lacknafta, aceton, teknisk alkohol (T-röd) eller rengöringsbensin.

Rostfläckar, kalkfläckar eller skrapmärken av stål/järn tas bort med surt rengöringsmedel i vatten, såsom "Klinkerrent", ättiksyra/ättiksprit eller citronsyra.

Färgfläckar som torkat tas bort mekaniskt med rakblad eventuellt kombinerat med värmepistol.

Kraftigt färgade fläckar kan blekas med hjälp av kloridhaltiga rengöringsmedel såsom Klorin i vatten.

Gå in på
www.bkr.se
och läs mer
om kakel
och klinker!

Parkettgolv

Parkettgolv är ett levande material som förändras med tiden och ett välskött parkettgolv håller i många år.

Vid mycket torrt inomhusklimat vintertid kan sprickor uppstå i golvet, som sedan försvinner när luftfuktigheten höjs igen. Där solen ligger på kan golven påverkas av UV-ljus.

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder såsom torr mopning eller dammsugning. Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl urvriden trasa. Tillsätt eventuellt mildt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. Använd inte svabbgarn eftersom det lämnar mycket vatten efter sig. Underhåll gärna golvet med specialmedel för parkettgolv för att få ett extra skydd. Det rekommenderas starkt i hemmiljö två gånger per år.

Genom att sätta möbeltassar av filt under benen på stolar, bord och övriga möbler undviker ni att repa ditt parkettgolv. När ni ska flytta pianot, den tunga hyllan eller soffan kan ni ställa möbelen på en filt eller matta och försiktigt skjuta till önskad plats. Ställ inte blomkrukor direkt på golvet.

Under garantitiden gör ni i första hand en felanmälan till Credentias Kundservice det uppstår fel på parkettgolvet som ni inte själv har orsakat. Repor och andra skador som uppstått efter besiktning åtgärdas ej. Efter garantitidens utgång kontaktar ni en behörig hantverkare direkt.

Ekparkett

Lackerade trägolv - hemmiljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m. Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär, valnöt samt värmebehandlade träslag förändras mest. Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus.

Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmet smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningssäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs att luften Tillförs fuktighet med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får yttemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torr mopponing eller dammsugning.

Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl

Urviden microfibermopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Tillsätt ev. några droppar mildt syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. **Använd inte såpa** på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna. För punktfläckar rekommenderas Bioclean utspätt 1:20, med vatten, att spraya på fläcken samt att gnugga med en microfibermopp. På mattlackade golv rekommenderas grovrent pH 10-11 vid den dagliga städningen för

att ta bort feta fläckar efter t.ex. fötter i gångstråk och trafikerade ytor.

Efter många års bruk kan lackytan fräschas upp med Lackrefresher. Golvet får en ny lyster och blir mer lättstädat.

Lackrefresher skall appliceras tunt, gärna med microfibermopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning.

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor.

Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre

Städning inuti lägenheten. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar och skyddsmatta under rullande hjul minskar risken för repor. Vätska ska genast torkas upp.

Fläckborttagning

Lackerade trägolv har hög fläckhårdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urviden fuktig trasa.

Fläck av	Tas bort med
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak
Choklad, fett, skokräm, gummilacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättnafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak
Blod	Kallt vatten

Kährs®

QUALITY IN WOOD SINCE 1857

UNDERHÅLLSHANDBOK

BOSTÄDER OCH KOMMERSIELLA LOKALER

INNEHÅLL

UNDERHÅLL AV KÄHRS TRÄGOLV I BOSTÄDER SIDA 3

UNDERHÅLLSGUIDE FÖR BOSTÄDER - ÖVERSIKT SIDA 4

UNDERHÅLL AV LACKADE GOLV SIDA 5

Daglig rengöring
Vanligt underhåll
Fläckborttagning
Underhåll vid behov
Renovering (överlackering)
Totalrenovering

UNDERHÅLL AV OLJADE GOLV SIDA 9

Efter läggningen
Daglig rengöring
Vanligt underhåll
Fläckborttagning
Underhåll vid behov
Renovering
Renovering av infärgade golv
Totalrenovering

UNDERHÅLL AV KÄHRS TRÄGOLV I BOSTÄDER

För att Kährs trägolv ska behålla sin tålighet och sitt vackra utseende bör de underhållas med några enkla metoder. Vi har en mycket slitstark ytbehandling, vilket minskar risken för mikrorepor – de små och irriterande repor som kan uppstå när till exempel möbler med slitna tasslar dras över golvet. Med Kährs ytbehandlingar blir ytan enkel att underhålla eftersom fläckarna får svårt att få fäste.

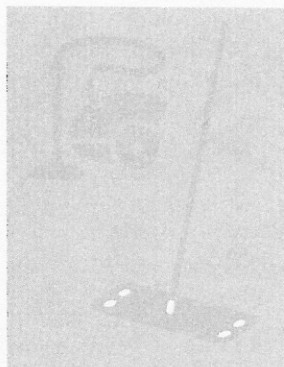
Samtidigt ger Kährs Woodloc® och Woodloc® 5S täta och knappt synliga fogar, vilket också underlättar rengöring och underhåll. Kährs ytbehandling är framtagen för att följa träets naturliga rörelser mellan sommar och vinter, oavsett om brädorna är lackade eller oljade. Detta innebär att ett golv från Kährs är enkelt att underhålla.

Infärgade och rökta golv förlorar sin design när ytan slipas. Var därför extra nog med underhåll av dessa golv så att golvets design bevaras.

UNDERHÅLLSGUIDE FÖR BOSTÄDER – ÖVERSIKT

	EFTER LÄGGNINGEN	VARJE DAG	REGLBUNDET	VID BEHOV	RENCVERING	TOTALRENOVERING
LACKADE GOLV	ELLER	ELLER		ELLER 		
MATLACKADE GOLV	ELLER	ELLER		ELLER 		
ULTRAMATT LACKADE GOLV	ELLER	ELLER		ELLER 	@ 	@
KONTAKTA DIN LOKALA ÅTERFÖRSÄLJARE						
HÖGGLANSLACKADE GOLV	ELLER	ELLER		ELLER 	P-VARDE 350-500 	
OLJADE GOLV		ELLER 				@
KONTAKTA DIN LOKALA ÅTERFÖRSÄLJARE						

UNDERHÅLL AV LACKADE GOLV

DAGLIG RENGÖRING

Vid daglig rengöring används torra metoder, till exempel dammsugare och mikromopp.

Placera en dörrmatta både utanför och innanför ytterdörren, så slipper du få in smuts och grus som annars kan slita onödigt hårt på golven. Sätt tassor på möblerna (dock ej metalltassar som ger fläckar och repor på trägolv) så undviker du onödiga märken och repor i golvet.

VANLIGT UNDERHÅLL

Rengör ytan från smuts och skräp som kan repa ytan genom att dammsuga eller torr moppa. Späd ut rengöringsmedlet i ljummet vatten enligt doseringsinformationen på flaskan – eller använd färdigblandad Kährs Spray Cleaner. Använd aldrig såpa vid rengöring av trägolv. Då kan en fet hinna bildas på golvet som gör golvet svårare att hålla rent.

Fukttorka golvet vid behov med en väl urvriden mopp eller skurduk. Golvet får bara fuktas lätt. Den vattenfilm som bildas ska torka inom 1 minut. Låt inte heller vattenspill ligga kvar, i synnerhet inte på golv av bok och hard maple (kanadensisk lönn), som är extra känsliga för fukt. Hur ofta golvet måste fukttorkas beror på användning och nedsmutsning.

Obs! Häll aldrig vatten på trägolv. Använd en trasa som fuktats med vatten och sedan vridits ur.

FLÄCKBORTTAGNING

Ta bort fläckar så snabbt som möjligt enligt anvisningarna nedan.

Var dock försiktig med starka fläckborttagningsmedel, eftersom stora mängder och hård gnidning kan påverka ytbehandlingen.

FABRIKSLACKAD YTBEHANDLING

FLÄCKAR AV

Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot och torkade rester av choklad eller fett.

Vaxkrita, läppstift, filtpennor.

Stearin, tuggummi.

Blod.

AVLÄGSNAS MED

Rengöringssprit, tvättbensin eller liknande.

Rengöringssprit.

Fryssprej eller en plastpåse med iskuber på fläcken.

Skrapa sedan försiktigt bort fläcken.

Kallt vatten.

ÖVERLACKAD YTBEHANDLING

FLÄCKAR AV

Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot och torkade rester av choklad eller fett.

Vaxkrita, läppstift, filtpennor.

Stearin, tuggummi.

Blod.

AVLÄGSNAS MED

Lacknafta.

Lacknafta.

Fryssprej eller en plastpåse med iskuber på fläcken.

Skrapa sedan försiktigt bort fläcken.

Kallt vatten.

UNDERHÅLL AV LACKADE GOLV

UNDERHÅLL VID BEHOV

Kährs Lackrefresher och Mattlackrefresher är enkla att använda för att fräscha upp lackade trägolv. Produkterna används för att återställa ytan i ett nedmattat lackat golv och ger ett skyddande lager som förenklar städning och underhåll. Refreshern är inte ett substitut för omlackering utan används mellan varje ny lackering.

Kährs Lackrefresher passar till lackade och höglanslackade golv.

För mattlackade och ultramatt lackade golv används Kährs Mattlackrefresher.

Observera! Vid användning av Kährs Lackrefresher på lackade golv höjs glansvärdet. Ju fler skikt man lägger, desto högre grans får golvet. Detta blir extra tydligt på mattlackade och ultramatt lackade golv.

Golvet som ska behandlas ska vara rent och fritt från polish, vax och andra föroreningar. Dammsug noggrant och fuktorka golvet med Kährs Cleaner för att avlägsna alla spår av fett. Använd inte såpa som kan skapa en hinna på golvet.

Späd ut Kährs Cleaner i ljummet vatten enligt doseringsinformationen. Torka sedan av ytan med en väl urvriden mopp eller trasa.

ELLER

Om golvet är mycket smutsigt rengörs golvet först med Kährs Remove.

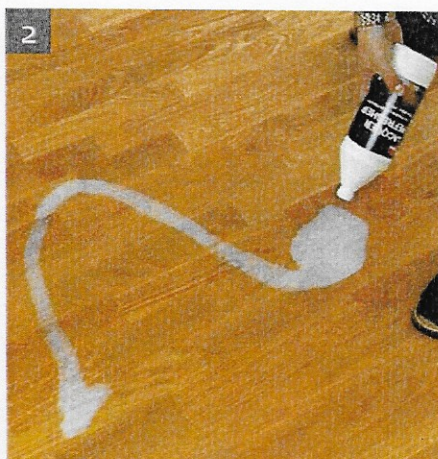
Grovrengöring med Kährs Remove:
50-100 ml/10 liter vatten

1. Sprid ut blandningen med en svamp eller trasa. Använd så lite av blandningen som möjligt.
2. Låt verka i ett par minuter och arbeta sedan in den i materialet med en skurborste.
3. Tvätta golvet med rent vatten och en lätt fuktad trasa. Använd så lite vatten som möjligt. Var försiktig med golv av bok, eftersom för mycket fukt kan skada kortsidorna av brädorna eller stavarna.

Golvet kan nu behandlas med Kährs Lackrefresher.

1. Sprid ut Lackrefresher med en svamp eller trasa.
2. Låt medlet verka i minst 45 minuter innan du sätter tillbaka möblerna. För tyngre föremål och mattor ska medlet härdas i minst 24 timmar. Bra ventilation och normal rumstemperatur (20 °C) ger kortast möjliga torktid.
3. Låt golvet torka ett par timmar utan att det används.

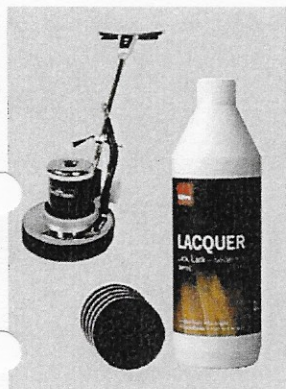
Var noga med att underhålla infärgade produkter i tid, så att den infärgade ytan inte nöts ned.

UNDERHÅLL AV LACKADE GOLV

RENOVERING (ÖVERLACKERING)

Det finns tre metoder för överlackering: en för golv med lack, en för golv med mattlack och en

För lackade golv

För lackade Kährsgolv:

Ytan som ska behandlas måste vara fri från damm, smuts och andra främmande material. Om golvytan är mycket smutsig kan du använda en roterande skurborste (för screeding) för att se till att golvet är fritt från fett och smuts.

Golvets temperatur bör ligga mellan 14 °C och 28 °C. Det bästa är en golvtemperatur på 20 °C och en relativ luftfuktighet på 55 %.

Skaka behållaren innan användning, öppna och låt medlet avluftas innan det appliceras. Testa alltid ytbehandlingen på ett mindre område för att kontrollera färgen och fästförmågan.

för golv med höggglanslack. Välj den metod som matchar golvet ytbehandling. För ultramatt lackade golv, kontakta Kährs för rådgivning.

Rekommenderad applicering:

1 lager, täckning 0,1 l/m².

Applicera med rulle, borste eller påstrykare.

Du kan gå på golvet 8 timmar efter den sista appliceringen. Ytan klarar lättare möbler efter 24 timmar. För tyngre föremål och mattor måste medlet härdas i minst fyra dagar.

Låt det gå minst 3 veckor innan du använder starka basiska rengöringsmedel.

För mattlackade golv

För Kährsgolv med mattlack:

Ytan som ska behandlas måste vara fri från damm, smuts och andra främmande material.

Använd först Kährs Remover för tyngre rengöring eller för att avlägsna Kährs Lackrefresher eller vaxbaserad polish.

Rekommenderad dosering:

Grovrengöring: 50–100 ml/10 l vatten.

Borttagning av polish: 500–1 000 ml/10 l vatten.

Användning

Sprid ut blandningen med en svamp eller trasa. Använd så lite av blandningen som möjligt.

Låt verka i ett par minuter och arbeta sedan in den i materialet med en skurborste.

Tvätta golvet med rent vatten och en lätt fuktad trasa. Använd så lite vatten som möjligt. Var försiktig med golv av bok, eftersom för mycket fukt kan skada kortsidorna av brädorna eller stavarna.

När golvet är helt torrt är det dags att överlackera med Kährs Mattlack.

Tillsätt härdaren till lacken och blanda noga innan användning. Öppna och låt medlet avluftas innan det appliceras (10 minuter). Måste användas inom 4 timmar.

Testa alltid ytbehandlingen på ett mindre område för att kontrollera färgen och fästförmågan.

Rekommenderad applicering:

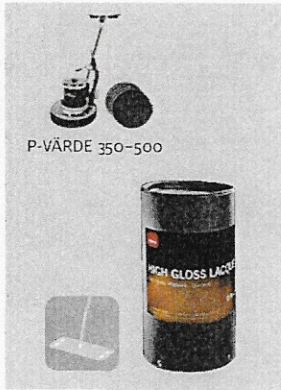
1 lager, täckning 0,1 l/m².

Applicera med rulle, borste eller påstrykare.

Du kan gå på golvet 8 timmar efter den sista appliceringen. Ytan klarar lättare möbler efter 24 timmar. För tyngre föremål och mattor måste medlet härdas i minst fyra dagar.

Låt det gå minst 3 veckor innan du använder basiska rengöringsmedel.

UNDERHÅLL AV LACKADE GOLV

För högglosslackade golv

För Kährs golv med högglosslack:

Ytan som ska behandlas måste vara fri från damm, smuts och andra främmande material. Om golvytan är mycket smutsig kan du använda en roterande skurborste (för screeding) för att se till att golvet är fritt från fett och smuts. Avjämningskvaliteten bör vara P 350–P 500.

Golvets temperatur bör ligga mellan 14 °C och 28 °C. Det bästa är en golvtemperatur på 20 °C och en relativ luftfuktighet på 55 %.

Skaka behållaren innan användning, öppna och låt medlet avluftas innan det appliceras. Testa

alltid ytbehandlingen på ett mindre område för att kontrollera färgen och fästförmågan.

Rekommenderad applicering:

1 lager, täckning 0,1 l/m².

Applicera med rulle, borste eller påstrykare.

Du kan gå på golvet 8 timmar efter den sista appliceringen. Ytan klarar lättare möbler efter 24 timmar. För tyngre föremål och mattor måste medlet härdas i minst fyra dagar.

Låt det gå minst 3 veckor innan du använder basiska rengöringsmedel.

TOTALRENOVERING

Om golvet är mycket slitet eller av andra skäl behöver renoveras går det utmärkt att maskinslipa till rent trä och ytbehandla på nytt med Kährs lack eller mattlack.

Obs! En totalrenovering ändrar utseendet radikalt för infärgade produkter samt golv med fasade kanter och/eller borstad yta.

Ytan som ska behandlas måste slipas och vara fri från damm, smuts och andra främmande material.

Golvets temperatur bör inte vara under 14 °C eller överskrida 28 °C. Det bästa är en golvtemperatur på 20 °C och en relativ luftfuktighet på 55 %.

Skaka behållaren innan användning, öppna och låt medlet avluftas innan det appliceras. Testa alltid ytbehandlingen på ett mindre område för att kontrollera färgen och fästförmågan.

Rekommenderad applicering:

3–5 lager.

Applicera med rulle, borste eller påstrykare.

Mellanslipa golvet efter varje lager. Den minsta rekommenderade tjockleken för täckningen är 0,50 l/m², total mängd. Var mycket försiktig när golvytan används under de fyra första veckorna.

Du kan gå på golvet 8 timmar efter den sista appliceringen. Ytan klarar lättare möbler efter 24 timmar. För tyngre föremål och mattor måste medlet härdas i minst fyra dagar.

Låt det gå minst 3 veckor innan du använder starka basiska rengöringsmedel.

! Eventuell golvvärme måste vara avslagen när överlackering görs.

Obs! Kährs Linnea kan inte slipas.

UNDERHÅLL AV OLJADE GOLV

EFTER LÄGGNINGEN

Det första underhållet med Satin Oil ska ske omedelbart efter att golvet installerats. Detta innebär att golvet från början har en skyddande beläggning som hindrar vatten från att tränga ned mellan bräderna och att golvet behåller sin lättstädade och vackra yta.

Rekommenderad dosering:

1 l Kährs Satin Oil per 200–300 m²

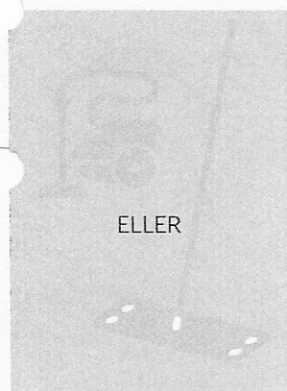
Mer information finns i Underhåll vid behov på sidan 10

Placera en dörrmatta både utanför och innanför ytterdörren, så slipper du få in smuts och grus som annars kan slita onödigt hårt på golven. Sätt tassar på möblerna (dock ej metalltassar som ger fläckar och repor på trägolv) så undviker du onödiga märken och repor i golvet.

Klar Kährs Satin Oil finns i två varianter:

- Kährs Satin Oil
- Kährs Satin Oil Matt

Kontakta Kährs för rådgivning om vilken olja som ska användas till vilket golv.

DAGLIG RENGÖRING

Vid daglig rengöring används torra metoder, till exempel dammsugare och mikromopp.

VANLIGT UNDERHÅLL

Rengör ytan från smuts och skräp som kan repa ytan genom att dammsuga eller torkmoppa. Späd ut rengöringsmedlet i ljummet vatten enligt doseringsinformationen på flaskan – eller använd det färdigblandade Kährs Spray Cleaner. Använd aldrig såpa vid rengöring av trägolv. Då kan en fet hinna bildas på golvet som gör golvet svårare att hålla rent.

Fukttorka golvet vid behov med en väl urvriden mopp eller golvtrasa. Golvet får bara fuktas lätt. Den vattenfilm som bildas efter skurduken ska torka inom 1 minut. Låt inte heller vattenspill ligga kvar, i synnerhet inte på golv av bok och hard maple (kanadensisk lönn), som är extra känsliga för fukt. Hur ofta golvet måste fukttorkas beror på användning och nedsmutsning.

FLÄCKBORTTAGNING

Ta bort fläckar så snabbt som möjligt enligt anvisningarna nedan.

Var dock försiktig med starka fläckborttagningsmedel, eftersom stora mängder och hård gnidning kan påverka lacken.

FLÄCKAR AV

Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot och torkade rester av choklad eller fett.

Vaxkrita, läppstift, filt pennor.

Stearin, tuggummi.

Blod.

AVLÄGSNAS MED

Rengöringssprit, tvättbensin eller liknande.

Rengöringssprit.

Frysprej eller en plastpåse med iskuber på fläcken.

Skrapa sedan försiktigt bort fläcken.

Kallt vatten.

UNDERHÅLL AV OLJADE GOLV

UNDERHÅLL VID BEHOV

Hur ofta golvet måste underhållas beror bland annat på användning, rengöring, exponering för direkt solljus osv. Om du genomför underhållsbehandlingarna lite oftare under det första året får golvet en extra stark, fuktbeständig yta som är lätt att rengöra. Efter detta utförs underhållet normalt sett minst två gånger om året. Kom ihåg att områden som utsätts för större slitage än resten av golvet kan behandlas för sig. Ju oftare underhållet utförs, desto bättre blir resultatet. Ytan som ska underhållas måste vara torr och fri från damm och smuts.

Instruktion

1. Dammsug golvet noga.
2. Rengör golven med Kährs Cleaner och en mikromopp. Följ instruktionerna för Kährs Cleaner. Använd endast fukttorkning, ytan bör vara torr igen inom en minut. För mycket smutsiga golv ersätter du mikromoppen med en sträv borste.
3. Ta bort medlet och smutsen med en urvriden trasa.
4. Rengör ytan med en torr trasa och låt golvet torka i 30 minuter. För mycket smutsiga golv eller golv med kraftig struktur kan det vara nödvändigt att upprepa steg 2-4.

5. Applicera ett tunt lager Kährs Satin Oil på ytan och sprid ut den jämnt med en mikromopp från Kährs eller en torr trasa genom att skrubba längs med strukturen. Polera igen med en ny mikromopp efter 10-15 minuter så att inga klubbiga delar finns kvar. Tänk på att två tunna lager olja ger bättre resultat än ett tjockt lager. Om du använder för mycket olja blir ytan klubbig.

När golvet har torkat i 5 timmar kan du använda det försiktigt, men det tar 12 timmar innan du kan flytta tillbaka lättare möbler. Vänta 24 timmar innan du flyttar tillbaka mattor och tyngre möbler.

Rekommenderad dosering

Lätt till normalt nedsmutsade golv: 100 ml (1 dl) Kährs Satin Oil per 200-300 m²

Klar Kährs Satin Oil finns i två varianter:
 - Kährs Satin Oil
 - Kährs Satin Oil Matt

Kontakta Kährs för rådgivning om vilken olja som ska användas till vilket golv.

RENOVERING

Efter långvarig användning kan det vara nödvändigt att renovera ytan och ersätta den med en ny oljebehandling.

1. Applicera Kährs Cleaner jämnt på ytan.
2. Rengör ytan med Kährs mikromopp. Skrubba tills smutsen har lösts upp. För mycket smutsiga golv ersätter du mikromoppen med en sträv borste.
3. Ta bort medlet och smutsen med en urvriden trasa.
4. Rengör ytan med en torr trasa och låt golvet torka i 30 minuter.

För mycket smutsiga golv eller golv med kraftig struktur kan det vara nödvändigt att upprepa steg 1, 2 och 3.

5. Applicera Kährs Satin Oil på ytan. Sprid ut oljan jämnt med Kährs mikromopp. Detta görs genom att skrubba både längs med och tvärs över golvbrädan tills lagret blivit tunt och jämnt.

6. Låt ytan vila i 10-15 minuter.

För ytor med stort slitage kan det vara nödvändigt att upprepa steg 5 och 6.

7. Polera ytan med en ny, torr mikromopp. Detta görs för att säkerställa att oljan har spridits ut ordentligt.

Tänk på att två tunna lager olja ger bättre resultat än ett tjockt lager. Om du använder för mycket olja blir ytan klubbig.

Rekommenderad dosering

100 ml (1 dl) Kährs Satin Oil per 30 m²

Klar Kährs Satin Oil finns i två varianter:
 - Kährs Satin Oil
 - Kährs Satin Oil Matt

Kontakta Kährs för rådgivning om vilken olja som ska användas till vilket golv.

UNDERHÅLL AV OLJADE GOLV

RENOVERING AV INFÄRGADE GOLV

Efter långvarig användning kan det vara nödvändigt att renovera ytbehandlingen och ersätta den med en ny behandling med pigmenterad Satin Oil.

1. Applicera Kährs Cleaner jämnt på ytan.
2. Rengör ytan med Kährs mikromopp. Skrubba tills smutsen har lösts upp. För mycket smutsiga golv ersätter du mikromoppen med en sträv borste.
3. Ta bort medlet och smutsen med en urvriden trasa.
4. Rengör ytan med en torr trasa och låt golvet torka i 30 minuter.

För mycket smutsiga golv eller golv med kraftig struktur kan det vara nödvändigt att upprepa steg 1, 2 och 3.

5. Applicera Kährs pigmenterade Satin Oil på ytan. Sprid ut oljan jämnt med Kährs mikromopp. Detta görs genom att skrubba längs med och tvärs över golvbrädan tills lagret blivit tunt och jämnt.

Låt ytan vila i 10-15 minuter.

Om en starkare omfärgning krävs upprepar du steg 5 och 6. Detta kan göras maximalt 3 gånger, eftersom för tjocka lager ger en klabbig yta.

Polera ytan med en ny, torr mikromopp. Detta görs för att säkerställa att oljan har spridits ut ordentligt.

Tänk på att två tunna lager olja ger bättre resultat än ett tjockt lager. Om du använder för mycket olja blir ytan klabbig.

Rekommenderad dosering

100 ml (1 dl) pigmenterad Kährs Satin Oil per 200-300 m²

TOTALRENOVERING

Om golvet är mycket slitet eller av andra skäl behöver renoveras går det utmärkt att maskinslipa till rent trä och ytbehandla på nytt.

Obs! En totalrenovering ändrar utseendet radikalt för infärgade produkter samt golv med fasade kanter och/eller borstad yta.

Obs! Vid användning av Kährs Satin Oil finns risk för självantändning vid kontakt med organiska material (t.ex. bomullstrasor, sågspån, absorberande isoleringsmaterial etc.) på grund av självtorkande oljeinnehåll. Trasor och andra organiska material som dränkts i olja måste läggas i vatten omedelbart efter användning för att undvika självantändning.

Tapeter och målade ytor

Målade ytor

Var försiktig med nymålade ytor, färgens goda egenskaper uppnås först efter några veckor. Efter att färgen har härdats används handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel som inte innehåller lösningsmedel. Missfärgningar som uppkommit då metall gnidits mot ytan försvinner lätt med ett suddgummi.

Tak

Målade ytor torkas av med en väl urvriden trasa efter rengöring. Matta ytor kan bli flammiga vid kraftig tvättning.

Halvmatta och halvblanka färger

Gör ren ytan med diskmedel alternativt allrengöringsmedel nerifrån och upp. Torka med vatten och vädra för att minska luftfuktigheten.

Listverk

Golvsocklar är tillverkade i eklaserad furu. Dörrfoder är tillverkade i furu i kulör NCS S 0502-Y. Vid vit sockel är kulören NCS S 0502-Y

Tapeter

Var varsam vid rengöring av era tapeter, följ leverantörens anvisningar för just er tapet noga. Tänk på att tapeterna i de olika rummen kan vara gjorda i olika material även om de är från samma leverantör och därför vara olika känsliga.

Information om de tapeter och färger som är valda i er bostad finns i specifikationen över era inredningsval. Sätt gärna in skötselansvisningar för exempelvis speciella tapeter bakom denna flik.

Produkt- och Miljövarudeklaration

Kollektion: Studio6030-6036,6038,6040-6042,6047-6059

Produkt

Studio 6030-6036,6038,6040-6042 Typ: tapet i nonwoven kvalitet
6047-6059

Vikt: 165 g/m²

Miljömärkning

Uppfyller IGI:s branschkrav på miljömärkning

(IGI = International Wallpaper Manufacturers' Association)

Produktinnehåll

Samtliga tapeter från Eco-Boråstapeter är fria från PVC, tungmetaller och miljöskadliga ämnen. Samtliga färgsystem är vattenbaserade.

Tapetens komponenter	Total viktprocent	Viktprocent	Specifikation av komponenters sammansättning	Innehåller ämnen i:		
				Begr.-listan*	PRIO-listan*	Allergi och ...*
Bärare	75-80%	75-85%	Cellulosa (TCF)	---	---	---
		15-25%	Syntetiska fibrer	---	---	---
				---	---	---
Färg	20-25%	70-75%	Oorganiskt fyllmedel/krita, kaolin, titandioxid	---	---	---
		20-25%	Bindemedel	---	---	---
		0-5%	Organiska färgpigment	---	---	---
		0-5%	Tillsatser	---	---	---

* Kemikalieinspektionens Begränsningslista, PRIO-lista och skriften "Allergi och kemiska produkter"

Formaldehyd i bunden form förekommer naturligt i trä som används vid tillverkning av papper. Analys av tapetpapper visar således spår av formaldehyd. Nivåerna är dock väsentligt lägre än gällande gräns-värden.

Användning

Tapeterna kan användas i samtliga utrymmen förutom våtutrymmen.

Lämplig limtyp är vävlim eller non-wovenlim.

Emissioner

Bestämning av emissionsfaktor för VOC* och identifiering av dominerande ämnen har utförts på SP enligt FLEC-metoden**. Resultatet från proven understiger kvantitativ detektionsgräns (< 10µg/m² x h)

* VOC=Volatile Organic Compounds = Flyktiga organiska ämnen

** FLEC=Field and Laboratory Emission Cell

Ljusäkthet

Mycket god ljushärdighet, 6-8. Högsta värde är 8.

Produkt

Studio 6037, 6039, 6043-6046

Typ: tapet i nonwoven kvalitet

Vikt: 150 g/m²

Miljömärkning

Uppfyller IGI:s branschkrav på miljömärkning

(IGI = International Wallpaper Manufacturers' Association)

Produktinnehåll

Samtliga tapeter från Eco-Boråstapeter är fria från PVC, tungmetaller och miljöskadliga ämnen. Samtliga färgsystem är vattenbaserade.

Tapetens komponenter	Total vikt-procent	Vikt-procent	Specifikation av komponenters sammansättning	Innehåller ämnen i:		
				Begr.-listan*	PRIO-listan*	Allergi och ...*
Bärare	80%	70%	Cellulosa (TCF)	---	---	---
		20-25%	Syntetiska fibrer, bindemedel	---	---	---
		5-15%	Oorganiskt fyllmedel/krita	---	---	---
Färg	20%	75-85%	Oorganiskt fyllmedel/krita, kaolin, titandioxid	---	---	---
		25%	Akrylpolymer	---	---	---
		0-7%	Organiska färgpigment	---	---	---
		0-2%	Tillsatser	---	---	---

* Kemikalieinspektionens Begränsningslista, PRIO-lista och skriften "Allergi och kemiska produkter"

Formaldehyd i bunden form förekommer naturligt i trä som används vid tillverkning av papper. Analys av tapetpapper visar således spår av formaldehyd. Nivåerna är dock väsentligt lägre än gällande gräns-värden.

Användning

Tapeterna kan användas i samtliga utrymmen förutom våtutrymmen.

Lämplig limtyp är vävlim.

Emissioner

Bestämning av emissionsfaktor för VOC* och identifiering av dominerande ämnen har utförts på Statens Provningsanstalt enligt FLEC-metoden**. Resultatet från proven understiger kvantitativ detektionsgräns (< 10µg/m² x h)

* VOC=Volatile Organic Compounds = Flyktiga organiska ämnen

** FLEC=Field and Laboratory Emission Cell

Ljusåkt

Mycket god ljushärdighet, 6-8. Högsta värde är 8.

Förpackning

Tapetrullarna sveps först in i en tunn återvinningsbar polyetenfilm innan de förpackas i wellpapp-kartong.

I genomsnitt används 50 gram emballage per kg tapet.

Den genomsnittliga transportvolymen (inkl emballage) per kg tapet är ca 4 dm³.

Returnering av emballage till Eco-Boråstapeter är inte möjligt.

I emballaget ingår återvunnet material.

Transport

Tapeterna transporteras via lastbil som utgår från centrallagret i Borås.

Eco-Boråstapeter är anslutna till REPA-registret. Organisationsnummer: 556423-2824

Skötselråd

Tapeten är tvättbar, vilket innebär att man kan avlägsna de flesta smutsfläckar på följande sätt:

- Blöt fläcken med trasa eller svamp (använd tvållösning eller diskmedel).
- Använd flödig vatten så att alla tvålrester avlägsnas.
- Torka av överskott på vatten och låt därefter tapeten självtorka.
- Undvik att få vätska i skarvarna där tapeten är oskyddad.

Beräknad livslängd

Beräknad livslängd för tapeten är 10-15 år.

Återanvändning och spill

Tapeterna kan återvinnas som energi vid förbränning.

De restfärger som blir vid produktion återanvänds.

Inget tapetspill räknas som miljöfarligt avfall.

För att kunna uppnå erforderlig tapetstyrka samt Eco-Boråstapeters kvalitetskrav ingår inte återvunnet material i tapeterna.

Produktion

Eco-Boråstapeters utsläpp av lösningsmedel underskrider rådande gränsvärden för krav på koncessions-tillstånd enligt miljöskyddslagen.

Kvalitet

Eco-Boråstapeter är certifierat enligt kvalitetsnormen ISO 9001.

ECO-BORÅSTAPETERS MILJÖPOLICY

Vårt mål är att nå minsta möjliga miljöpåverkan såväl vid våra tillverkningsprocesser, vår interna arbetsmiljö som för produkterna och deras slutgiltiga användning.

För att uppfylla dessa åtaganden krävs kompetens och delaktighet från alla medarbetare. Vidare krävs att processer och utrustningar är dugliga för sitt ändamål.

Skötselråd

för målade väggar och tak

Var försiktig med nymålade ytor. Färgernas slutliga goda egenskaper uppnås först efter ett par veckor, varför försiktighet bör beaktas när det gäller slitage, repkänslighet och uppglansning. Efter härdningstiden använd handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel som inte innehåller lösningsmedel. Använd aldrig sprit eller starka lösningsmedel.

Matta vägg- och takfärger.

Milltex 2, Milltex RF, 5, 7, Pashmina och Kashmir

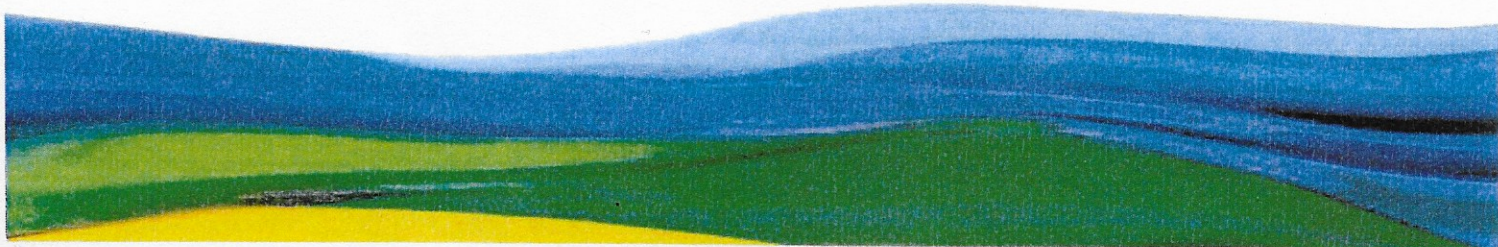
NORMAL RENGÖRING: Matta ytor är generellt känsliga för uppglansning om man gnider på ytan. Kan också bli flammig, framför allt vid kraftig tvättning. Vid rengöring torka därför av ytan försiktigt med en väl urvriden trasa.

Halvmatta och halvblanka färger.

Milltex 20 och Tålig Halvmatt.

NORMAL RENGÖRING: Gör ren ytan med handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Tvätta alltid nedifrån och upp. Skölj med vatten och ventilerare därefter för att minska fuktigheten i luften.

FLÄCKBORTTAGNING: Handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Med utspädd ättiksyra (matättika) avlägsnar man rostfläckar. Svarta missfärgningar kan uppstå när man gnider metall mot färgytan. Radera bort dem med ett suddgummi.

BLADLUNDS MÅLERI AB

Skötselanvisningar för målade & tapetserade Ytor.

Målade väggar o Tak kan tvättas med trasa med ljummet vatten med lite målartvätt .vid blyertsstreck eller skosule avtryck kan ev suddgummi användas.

Tapetserade väggar endast lätt torkning med fuktad trasa. små märken kan ev suddas med suddgummi endast lätt tryck på handen så att inte ytskiktet skadas,

Tak grängade! Kan ej tvättas rådgör med yrkesman för åtgärd.

Vid frågor ev ommålning ring Jesper Bladlund på 070-6641527.

Att sätta upp saker på väggen

Väggarna sätter den personliga prägeln på ditt hem, var noggrann när ni sätter upp tavlor, krokar och liknande för att undvika onödiga hål i väggarna. Olika väggmaterial kräver olika metoder för uppfästning, ta kontakt med kunnig person om ni är osäker. Om ni har skjutdörrar i er bostad, tänk på att spiken eller skruven som ni använder för att hänga upp er tavla med kan skada eller låsa skjutdörren.

- Hårda väggar
I betong- och tegelväggar gör ni hål med en slagborrmaskin.
 - Porösa väggar
Till gipsskivor och lättbetongväggar använder ni drillborr, borrarväng eller bormaskin. Alla hål måste pluggas. Er järnaffär kan ge er råd om vilka skruvar och krokar ni bör använda för respektive väggmaterial. Undvik självhäftande krokar, de lossnar lätt och lämnar fula limmärken efter sig.
 - I våtrum
Undvik att göra hål i en kakelklädd vägg, särskilt vid duschplats och kring badkar. Läs mer under fliken "Kakel och klinker"
 - Idolaffischen
Sätt gärna upp affischen på barnens stora idol, världskartan eller almanackan. Använd häftstift eller nålar. Tejp och fästlera ger fula märken på tapeten.
 - Så här gör ni "osynliga" hål
Vid upphängning av exempelvis större tavlor eller hyllor då ni behöver borra i väggen kan ni enkelt gömma borrhålen. Börja med att göra två snitt i ett kryss i tapeten med en skarp kniv där ni vill borra. Lyft undan tapetflikarna och borra. När ni inte ska använda hålet längre tar ni ut skruven, viker tillbaka tapetflikarna och hålet "försvinner".
- Följ alltid leverantörs anvisning när ni monterar upp saker på väggen.